

אור הזק

רגעים של קדושה

יום ראשון (ח"ב קלא-:)

לכד עם המלך בהיכל הריק

אם רק היו לנו אזנים רוחניות, כל יום, לפני שהיינו נכנסים אל בית הכנסת כדי להתפלל - היינו שומעים קריאה מפלאה ומרגשת. אבל יש תנאים קדושים שזכו לשמע. וכך אומר לנו הוזה"ק: "זכאה עמא קדישא" - אשרי העם הקדוש, עם ישראל, 'דמאריהון בעי עלון וקרא לון לקרבא לון לגביה' - שהקב"ה חפץ בהם וקורא להם שיבואו ויתקרבו אליו.

והקריאה הזאת נשמעת בכל בקר, כשמאיר השחר ועם ישראל עומדים להכנס אל בתי הכנסת. בשעה זו, אומר הוזה"ר - כל מי שמקדים לבוא לבית הכנסת - "אתחבר בשכינתא בחבורא חדא" - מתחבר יחד עם השכינה. אשרי מי שזוכה להיות הראשון בבית הכנסת - אומר הוזה"ק - כי הוא זוכה לעמוד במדרגת מדת 'יסוד צדיק' ולהתחבר עם השכינה. וזה סוד הפסוק במשלי: 'משחרי ימצאנני, כביכול הקב"ה אומר, שמי שמקדים לבוא בשחרית 'משחרי' - ימצא אותי ויתחבר עמי.

אבל הדבר הזה מעורר תמיהה: כי הרי שנינו במסכת ברכות שאם הקב"ה מגיע לבית הכנסת בשעת התפילה והוא לא מוצא שם עשרה אנשים, הדבר מעורר קטרוג חס ושלום. ואלו כן בזהר למדנו שמספיק שיש אדם אחד בבית הכנסת, כדי שהקב"ה ישמח בו. אז מה האמת? הקב"ה כביכול יש לו פעם כשאין עשרה, או שהוא שמח שיש אחד? כדי לענות על השאלה הזו, הוזה"ק מביא משל מיוחד:

משל למלך ששלח להודיע לכל בני העיר שלו - שהם מזמנים לבוא להיות אתו, ביום מסים בארמון מיוחד.

כמוכן שכל בני העיר התחילו להתכונן לקראת המפגש החשוב. אבל היה אדם אחד, שלא היה יכול להתאפק. הוא מהר ויצא לקראת המלך, והוא הגיע אל האולם המיוחד ועמד שם לבד.

ופתאום, בעוד שבני העיר מתכוננים - הגיע המלך לאולם הריק. הוא פגש שם את אותו יחיד שהקדים ושאל אותו: איפה כל בני העיר? השיב האיש: אדוני המלך, זה לא הם שמאחרים, אלא אני הקדמתי. הם יבואו עוד מעט.

התשובה הזו הניחה את דעתו של המלך. כי הוא הבין שבני העיר לא מאחרים חלילה, ולכן הוא נשאר באולם והמתין בנחת לבני העיר שיבואו. ובנתיים, בשעת ההמתנה, הוא החל לשוחח עם האדם הזה שהקדים, הוא נכנס עמו בדברים והפך לאהבו הגדול. כך נמשך הדבר, עד שהגיעו כל בני העיר והתיחדו עם המלך.

אבל בואו ונתאר לעצמנו, מה היה קורה אם המלך היה מגיע לאולם, ולא היה שם אף אדם שייניח את דעתו ויאמר לו שעוד מעט פלם יבואו. והמלך עלול היה לחשב שבני העיר מזלזלים בו וממרים את פקדו.

"אוף הכא", אומר הוזה"ק, כך גם כאן בענייננו: הקב"ה צנה לבני ישראל לבוא לבית הכנסת בבקר. ברגע שיש צדיק אחד שמגיע והשכינה באה ומוצאת אותו, הרי זה נחשב כאלו פלם נמצאים שם. משום שהאדם הזה כביכול אומר לשכינה: 'אני הקדמתי לבוא ועוד מעט יבואו פלם'. ובזמן ההמתנה הוא זוכה להתחבר עם השכינה הקדושה.

אבל אם חלילה קורה מצב שאין אפילו צדיק אחד שמקדים לבית הכנסת, הדבר עלול לעורר פעם חלילה, כי הקב"ה אומר: 'מדוע באתי ואין איש? לא כתוב 'ואין עשרה', אלא 'ואין איש' - אחד.

ולא בכדי הקב"ה שואל מדוע אין איש, והוא לא שואל מדוע אין אדם. משום שמי שמקדים - זוכה להתחבר עם השכינה, והוא בדרגת 'איש' - בעל כביכול בעלה של השכינה הקדושה. (וזה גם הפרוש בפסוק 'איש האלקים' - שהוא כביכול בדרגה הזו).

ואתו 'איש' שמגיע ראשון, זוכה

להפך ל'מפר' של הקב"ה - עד שאם יום אחד הוא לא מגיע, הקב"ה שואל עליו: היכן הוא יידי, מדוע הוא לא בא? כמה חזק אפטר לקחת מהמשל הזה, כדי לבוא ולהיות מהראשונים שבאים לבית הכנסת. להפך לאהובו של הקב"ה. לפעמים כל אחד חושב שהוא צריך להיות העשירי למנון, ולא שהוא ימתין לאחרים. שידיע כמה חשוב להיות הראשון ולא העשירי!

יום שני (ח"ב קלא-:)

המלאכים שמצטרפים לשירה שלנו

בכל בקר מחדש, זוכה כל יהודי לומר "פסוקי דזמרה". בכל אחד מהפרקים הללו, אומר הוזה"ק, יש סודות גדולים. המטרה באמירת הפסוקים האלו שתקו דוד המלך עליו השלום, הם כדי לעורר את אהבת הקב"ה ולעורר דתוה ושמחה, ממש כמו שהלויים היו שרים בבית המקדש כדי לעורר אהבה ושמחה בכל העולמות.

ומזהיר הוזה"ק ואומר: אוי לו למי שמדבר בבית הכנסת דבורי חליו, שהוא מבטל את היחוד הגדול בין קודשא בריך הוא ושכינתיה. אוי לו, לאדם הזה, שמראה חלילה שאין אלקים, ומראה שהוא לא מיוחד מהקב"ה רחמנא ליצלו. ומדה טובה מרבה: כי בזמן שעם ישראל מסדר את התפלות ופסוקי דזמרה בבית הכנסת, נאספים שלוש מחנות של מלאכים עליונים. המחנה הראשון - הוא של מלאכים שמשבחים את הקב"ה ביום (כי יש מלאכים אחרים שמשבחים בלילה) ואומרים שירות ותשבחות יחד עם בני ישראל.

המחנה השני - הוא של מלאכים שנמצאים בכל קדושה וקדושה שעם ישראל אומרים כאן בעולם - בכל פעם שאנחנו אומרים קדוש קדוש - ובמחנה הזה יש גם את כל המלאכים שמתעוררים מהתפלות של עם ישראל.

המחנה השלישי - הם המלאכים שנקראים 'שבע הנערות העליונות' וזהו המחנה הכי נעלה וגבוה מכל המחנות.

ואומר הוזה"ק שכל שלש המחנות, נתקנים ומתעלים על ידי התפלה שלנו כאן בעולם הזה. וכששלוש המחנות הללו מוכנים, עם ישראל פותחים לומר פסוקי דזמרה לפני הבורא, ואז מחנה המלאכים בא ומצטרף עליהם וכלם יחד - עם ישראל והמלאכים - אומרים יחדו את השירה של דוד המלך עליו השלום. וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים באהבה רבה.

יום שלישי (ח"ב קלא-:קלב.)

שיר עם כתר מיוחד

בכל תפלת שחרית, מיד אחרי שבני ישראל מסיימים לומר פסוקי דזמרה, הם נעצרים ואומרים את השבח הגדול של 'שירת הים'.

ולכאורה, שואל הוזה"ק, הסדר היה צריך להיות הפוך. קדם לומר את 'שירת הים', שהיא מתוך ה'תורה שבכתב', ורק אחרי זה לומר את 'פסוקי דזמרה' שהם שירי 'דוד המלך' מ'מהלים' שמופיעים ב'כתובים'. ומדוע אומרים את שירת הים שבתורה רק אחרי מזמורי דוד המלך?

אך עלינו לדעת שסדר התפלה, פלו מכוון כנגד העולמות העליונים. והשכינה הקדושה שהיא מדת ה'מלכות' - מקבלת תקון גדול מהתורה שבכתב, ולכן דוחים את אמירת 'שירה' כמה שיותר סמוך לברכת קריאת שמע, שאז יש לשכינה הקדושה תקון שלם.

והשבח הזה של שירת הים, אומר הוזה"ק, הוא מעלה יותר מכל התשבחות שבעולם, ואין שום שירה בעולם שמביאה תקון לשכינה, כמו שירת הים.

ובזמן שבני ישראל אומרים את שירת הים, השכינה הקדושה מתעטרת בכתר שעתיד הקדוש ברוך הוא לעטר את מלך המשיח, ובכתר הזה חרוטים וחקוקים השמות הקדושים - ובאותו כתר הקב"ה התעטר באותו

יום שביעי של פסח, שבו עברו ישראל את ים סוף ובו הטביע הקב"ה את פרעה וחיילו בים.

ולכן צריך האדם לשים את כל מחשבתו וכונת לבו כשהוא אומר את השירה, וכל הזוכה לומר שירת הים בעולם הזה, זוכה לראות את מלך המשיח בפינו לבוש באותו כתר. והוא גם זוכה לומר את שירת הים לעתיד לבוא. הלואי שנוזקה גם אנחנו להדבק בסגולות הגדולות של שירת הים. שירה חדשה שבונו גאולים.

יום רביעי (ח"ב קלב:-קלג.)

לחזור על קדשה שלוש פעמים

כמו בכל מצוה גדולה, גם לפני קריאת שמע, אנו אומרים ברכה מיחדת. ברכות קריאת שמע. אנחנו מודים לקב"ה על שיצר את האור ואת החשך, ועל שברא את העולם בטובו.

ואז מתחילים לומר רצף של מלים שמי שעוקב אחריהן, שם לב שהן מסודרות לפי סדר האלף בית. א-ל ברוך גדול דעה הכין ופעל זיהי חמה, טוב צר כבוד לשמו מאורות נתן סביבות עזו פנות צבאיו קדושים רוממי שדי תמיד מספרים וכו'.

וכל זה בימות החול. כשמוגיע שבת, הנפסח מתחלף, בפייט מיוחד א-ל אדון על כל המעשים. גם הפייט הזה מסודר לפי אל"ף בית, אלא שכאן לכל אות יש משפט שלם, ולא רק מלה אחת: א-ל אדון על כל המעשים, ברוך ומברך בפי כל הנשמה, גדלו וטובו מלא עולם, דעת ותבונה סוככים הודו וכו'.

ויש בך סוד גדול, אומר הוזה"ק, כי בכל יום מימות החול יש לשכינה הקדושה תקון שנעשה בכ"ב האותיות. וזה תקון גדול עבור מלאכי השכינה הנקראים 'שבע הנערות'.

מיד לאחר מכן ממשיכים בברכה ואומרים סדר קדשה, וזו הקדשה שמקדשים בה המלאכים העליונים את הקדוש ברוך הוא, ולכן אסור לאמרה בלחיי רק בצבור. כי כל 'קדשה' שנאמרת בלשון הקדש, אסור ליחיד לאמרה.

והקדשה הזאת של יוצר אור, היא הקדשה שמתקדשת השכינה וכל מרכבותיה, כדי שתוכל לבוא לפני המלך העליון. ומפני שזו קדשה של העולם המתחתון, לכן היא נאמרת מישב ולא בעמידה. כי ישיבה היא מדרגה קטנה לעומת עמידה.

ולעומת זאת הקדשה שאומרים בחזרת הש"ץ בתפלה, היא קדשה שפגנד עולם העליון ולכן היא נאמרת בעמידה.

ובכל הקדשות הללו, אומר הוזה"ק, חוץ מהתקון הגדול שיש בשמים, גם בני ישראל מתקדשים כאן בעולם הזה.

ויש קדשה שלישית שאומרים אחרי התפלה - כשאומרים 'ובא לציון גואל' - וזו תוספת קדשה - שעם ישראל מוסיף אחרי התפלה. ובגלל שכל אחד ואחד צריך להמשיך עליו את תוספת הקדשה הזו, לכן תקנו לומר אותה גם ביחידות ובלשון תרגום.

ומסים הוזה"ק באמירה: "זכאה חולקיהון דישאל דקא מתקדשי בקדושי עלאי" - אשרי חלקם של עם ישראל שמתקדשים בקדשות העליונות, והם זוכים לזה בגלל שהם דבוקים בקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב בפסוק 'ואתם הדבקים בהשם אלקיכם חיים כלכם היום'.

יום חמישי (ח"ב קסח:-)

להפך ארוחה פשוטה ליחוד גדול

אצל יהודים, אפילו ארוחת בקר או צהרים פשוטה, יש בה קדשה עצומה. הוזה"ק מספר, שפעם אחת ישבו שני האמוראים הקדושים, רבי יוסי ורבי חייא, ולפתע הגיע לפנייהם אדם צעיר מפלא, בנו של רב ספרא, והם בקשו ממנו שידרש לפנייהם.

הנער הצעיר, מספר הוזה"ק, התחיל לדרש על הענין של ברכת המזון. הוא הזכיר להם את הפסוקים 'ואכלת לפני ה' אלקיך', 'ושמחתם לפני ה' אלקיכם'. הפסוקים הללו, אמר הצעיר, נכתבו על הזמן שבו עם ישראל היו שרויים על אדמתם בארץ הקדש. והיו עולים לירושלים לבית המקדש ואוכלים את

הקדשים - על הזמן הזה ראוי לומר 'ואכלת לפני ה' אלקיך'.

והמשיך הצעיר לדרש ולומר: אבל מה נעשה עכשיו? כשאנחנו בגלות ואין בית המקדש וקרבתו, איך מתקיימים הפסוקים האלו? והרי אף אחד מאתנו לא יכול לאכל ולשמוח לפני ה'. אז איך מתקיימים הפסוקים הללו?

"אלא ודאי הכי הוא", אמר הנער, חכמים לומר שגם בזמן הזה אפשר לאכל לפני ה'. כי גם בזמן הזה כשיהודי מתישב ליד השלחן כדי לאכל, והוא מברך 'המוציא' על הלחם - 'שכינתא אתיאתא קמיה' - השכינה הקדושה באה ושורה על שלחנו.

והמשיך הנער, בנו של רב ספרא, לדרש את הפסוק: לכן יש לנו כאן שני שמות של הקב"ה: 'ואכלת לפני ה' אלקיך' - כי שני שמות של הקב"ה רומזים לסוד גדול, של יחוד קוב"ה ושכינתיה. וכדי לגרם את היחוד הזה, לא מספיק רק לאכל ולומר המוציא, אלא יש גם ללמד דברי תורה בשעת הסעודה. כי בשעת האכילה היהודי נמצא במצב של 'לפני ה'. כמו שכתוב 'זה השלחן אשר לפני השם'.

השעה הזו, של האכילה, היא מרוממת מאד. ומכיון שהאדם נמצא אז לפני ה', יש לו חייב קדוש לתת גם לעניים לאכל ולסעד, כמו שהקדוש ברוך הוא גותן לו לאכל.

וצריך האדם להזהר ולאכל בדרך ארץ 'כמאן דאכיל קמי מלפא קדישא' - כמו אדם שאוכל לפני המלך הקדוש ברוך הוא. ולכן אסור לו להתנהג כמו רעבתן, כי הרעבתנות מגיעה מהסטרך אחר - כמו שמצאנו אצל עשו שצעק 'הלעיטני נא' - בדרך רעבתנות. כי הוא הגיע מצד הטמאה.

אבל היהודי צריך לאכל בדרך ארץ. וצריך להזהר שלא לעסק בדברים בטלים בשעת הסעודה, אלא בדברי תורה. משום שפאשר האדם אומר דברי תורה על השלחן - הוא גותן כח ועז לבוורא העולם, והוא גורם נחת רוח בשמים. הלואי ונוזקה לאכל לפני השם בקדשה ובטהרה.

יום ששי (ח"ב פט.)

כרוז שמדבר אלינו מן השמים

איך מכבדים את השבת? אין יהודי שלא יודע. בברות, בבגדים מיחדים וכמוכן במאכל ובמשתה.

אבל יש גם כבוד רוחני מיוחד שצריך לכבד בו את השבת - בלמוד תורה. כי 'בהאי יומא', אומר הוזה"ק, ביום השבת, 'אורייתא מתעטרך ביה' - התורה הקדושה מתעטרת בכל המדות הקדושות - והאדם שלומד תורה, כל רמ"ח אבריו מתעטרים באור המיוחד של רמ"ח מצוות עשה, וכל שס"ה גידיו מתעטרים באור של שס"ה מצוות לא תעשה, והוא גם זוכה ומתעשר "בשבועין ענפיו דנהורא" - בשבועים ענפים של אור, כלומר - בשבועים פנים שיש לתורה - שהם מאירים מכל צד וצד [הפגנה לכל הספירות הכלולים בו] עיר אנפין שבכלם מאירים השבועים פנים לתורה]. "מאן תמי ענפין דנפקין מכל ענפא וענפא" - מי יכול לראות ולהשיג את כל ענפי האורות שיוצאים מכל ענף וענף שבשבועים הענפים.

הוזה"ק הולך ומונה את כל האורות המיוחדים שיש בתורה. אורות שאין לנו שום השגה בהם. ובשבת כל אותם אורות נפתחים ומאירים למי שלומד תורה. ואומר הוזה"ק, ששבת ושבט, יוצא קול כרוז מהשמים שמקריז: "אתערו קדישי עליוני" - תתעוררו קדושי עליון - מלאכי מעלה; "אתערו עמא קדישא דאתבחר לעילא ותתא" - התעוררו גם עם ישראל, העם הקדוש שנבחר בכל העולמות - תתעוררו פלם בשמחה גדולה לקראת הרבונות של עולם.

ועוד אומר הכרוז שיוצא מן השמים: "אודמנו בתלת חדונו, דתלת אבהו" - תכינו את עצמכם לשמחה המיוחדת של שלוש סעודות השבת, שמכונים כנגד שלשת האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב - הכינו את עצמכם לקראת האמונה המיוחדת שיש בסעודות האלו, לקראת כל התקונים והיחודים שיש בסעודות השבת.

ומסים הכרוז מן השמים: "זכאה חולקיהון" - אשרי חלקכם עם ישראל קדישין" בעולם הזה ובעולם הבא, דא הוא ירוחא לכו"ן - השבת היא ירשה מיוחדת שנתנה רק לכם ולא לשום אמה אחרת. כמו שכתוב בפסוק 'ביני ובין בני ישראל' - הירשה הגדולה הזו, נתנה רק לכם ישראל. עליו לפקח אונים, להאזין לבת קול, ולמלא את השבת גם בלמוד התורה.

לשמיעת השיעורים
מערכת מחברים:
02-803-9999

